

Op stap in onze school

'Wat als je over landgrenzen reist maar de weg in de school niet vindt?' Het gebeurt steeds meer en meer. Ouders vluchten met hun kinderen weg uit oorlogsgebieden en diezelfde kinderen komen dan terecht op onze Vlaamse schoolbanken.

Een nieuwe start

Stel je voor dat je wegvlucht uit je vertrouwde omgeving. Je huis, je vrienden, je familie, je werk, je school, ... alles laat je achter. Je komt terecht in een vreemd land waar je geen woord verstaat van wat ze zeggen. Je weet niet waar je aan toe bent. Wat moet je doen? Wat moet je zeggen?

We worden dagelijks geconfronteerd met mensen die onze taal niet kennen. Ook leerkrachten krijgen er allemaal mee te maken. Wanneer er een kind in de klas komt dat onze taal niet spreekt, stellen we ons de vraag wat dit kind meegemaakt heeft, waarmee we het kind kunnen helpen, wat we kunnen doen om het kind zich goed te laten voelen, ... Een eenduidig antwoord op deze vragen bestaat echter niet. Elk kind is anders.

Wat loopt er mis?

Om deze reden onderzochten we wat leerkrachten voor deze kinderen kunnen betekenen. Hoe kunnen ze ervoor zorgen dat de kinderen zich welkom voelen? Een nieuwe taal leren, lukt immers pas wanneer je je goed voelt in je nieuwe omgeving.

We klopten bij enkele ervaringsdeskundigen aan met de vraag wat scholen al doen om kinderen te helpen die de taal niet spreken. Hoe leren ze een taal aan? Welke materialen worden gebruikt om het kind te ondersteunen? Wat missen leerkrachten nog om deze kinderen goed te kunnen begeleiden? We kwamen te weten dat kinderen de taal snel leren. Ze struikelen echter over andere moeilijkheden zoals het leren omgaan met onze regels en gewoontes. Wat voor ons zo vanzelfsprekend is, is dat voor deze kinderen vaak niet.

'Wat doen wij al veel voor anderstalige kinderen!', denken de scholen. 'Alle regels staan in het schoolreglement, zelfs met pictogrammen!' We vergeten hierbij alleen dat de meest logische en vanzelfsprekende regels hier niet in staan. Denk maar aan regels zoals kloppen op de deur voor je binnen gaat of jongens en meisjes die samen spelen. Sommige kinderen komen uit de lucht gevallen, ze begrijpen de regels niet. De kinderen moeten gokken naar wat wel en niet kan en mag waardoor ze vaak op een negatieve manier aangesproken worden. Dat motiveert niet om te leren.

Hoe kunnen we helpen?

We moeten kinderen de tijd geven de regels en gewoontes van onze cultuur te leren kennen zonder hen negatief te moeten benaderen. Alle regels in één keer aanleren lukt niet, daarom focussen wij ons op de plaats waar de kinderen het meest zitten, namelijk op de schoolbanken. We zochten de regels en gewoontes uit waar kinderen van een ander land het vaak moeilijk mee hebben. Het gaat hierbij om de meest eenvoudige regels zoals bijvoorbeeld in de rij gaan staan wanneer het belt of je vinger opsteken als je iets wil vertellen in de klas. Uit onderzoek blijkt dat spelend leren een goede methode is om kinderen iets aan te leren. Wat is dan beter dan een spel om deze regels en gewoontes over te brengen?

Het Welkom-spel

Het spel dat we ontworpen hebben, zet in op deze regels en gewoontes. We willen dat de kinderen echt plezier beleven. In het spel gaan ze als team aan de slag. Er zijn verschillende locaties die ze kennen van de school. Deze locaties zijn volledig uitgetekend. De juf of meester kiest acht locaties uit die samen het spelbord vormen. Tijdens het spel proberen de spelers door opdrachten uit te voeren, fruit te bemachtigen dat over die locaties verspreid ligt. Er zijn drie soorten opdrachten, elk met hun eigen kleur. Rode kaarten bevatten voorwerpen waar de kinderen dagelijks mee te maken krijgen. De kinderen zoeken uit in welke locatie je dit voorwerp kan gebruiken of kan terugvinden. Op de gele kaarten vinden de leerlingen regels en gewoontes. Het is aan hen om aan te geven of de regel of gewoonte op school mag of niet. Op de blauwe kaarten tot slot staan afbeeldingen met doe-opdrachten die de kinderen moeten uitvoeren. Uiteindelijk zullen ze zo al het fruit verzamelen dat ze op het einde van het spel moeten aanduiden. Om het spel spannend te maken, spelen ze dit tegen de tijd. De tijd wordt weergegeven door een klok met de dagindeling van een schooldag. Tussen de opdrachtenkaarten zitten verschillende klokjes. Wanneer een kind een klokje trekt, wordt de klok op het spelbord verder gedraaid en wordt de kans om het spel te kunnen winnen kleiner.

Bij het spelen van het spel oefenen leerlingen onze taal en leren ze onze schoolse gedragsregels kennen. Door het spelen tegen de klok, worden ze zich bewust van de indeling van een schooldag. De kinderen leren ook specifieke woorden en gewoontes beter kennen. Het spel wordt steeds samen met anderen gespeeld. Op deze manier kunnen ze altijd op iemand anders terugvallen en ontstaat er een teamgevoel.

Na het spelen van het spel gingen we terug met de kinderen naar de klas. Plots klopte er een kind op de deur en keek trots naar de juf. 'Zie je wel, het lukt me wel!'